

Alþýðusamband Íslands

Ályktun Ársfundar Alþýðusambands Íslands 2009 um skattlagningu á inngreiðslur í lífeyrissjóði

Ársfundur Alþýðusambands Íslands hafnar þeim hugmyndum sem fram hafa komið um skattlagningu á inngreiðslum í lífeyrissjóði. Slík skattlagning hefði í för með sér tilflutning á skattgreiðslum milli kynslóða og leggur þungar skattbyrðar á komandi kynslóðir. Þessi breyting mun einnig leiða til þess að skerða þarf réttindi í lífeyrissjóðum í nútíð og framtíð. Ársfundurinn leggur ríka áherslu á að ekki verði hróflað við þeim réttindum sem launafólk hefur byggt upp í lífeyrissjóðum sínum á umliðnum áratugum.

Greinargerð:

Fram hafa komið tillögur um að breyta fyrirkomulagi skattgreiðslna á lífeyrissparnað þannig að í stað þess að greiða skatt af lífeyristekjum sem greiddar eru út úr lífeyrissjóðunum verði iðgjald í sjóðina skattlagt við inngreiðslu. Þetta þýðir að sjóðirnir fá aldrei þann hluta iðgjaldsins til ávöxtunar til að byggja upp framtíðarlífeyrisréttindi. Slík breyting hefði víðtæk varanleg áhrif á lífeyriskerfi þjóðarinnar og skattgreiðendur í nútíð og framtíð.

- Með því að skattleggja inngreiðslur í lífeyrissjóði er verið að flytja skattgreiðslur á milli kynslóða og víkja frá þeirri meginhugsun lífeyriskerfisins að hver kynslóð standi undir bæði eigin lífeyri og hluta þeirrar þjónustu sem hún nýtur. Í reynd er verið að breyta þeim hluta af lífeyrissparnaðinum sem nemur sköttum af iðgjöldunum úr sjóðasöfnun í svo kallað gegnumstreymiskerfi. Íslenska lífeyrissjóðakerfinu hefur hingað til verið hampað mjög vegna þess að það byggir á hugmyndafræði sjóðasöfnunar og er einn af meginstyrkleikum hagkerfisins í samanburði við aðrar þjóðir. Flestar Evrópuþjóðir glíma nú við mikinn vanda vegna gegnumstreymiskerfa sem ekki standa undir sér þegar aldurssamsetning þjóða breytist og vinna nú að því að umbreyta lífeyriskerfum sínum í sjóðasöfnun. Þessi breyting væri því mikil afturför fyrir lífeyriskerfi okkar..

- Ef inngreiðslur í lífeyrissjóði eru skattlagðar í dag munu lífeyrisþegar framtíðarinnar að óbreyttu ekki skila skatttekjum í ríkissjóð. Það þýðir að þeir sem verða á vinnualdri eftir 20-40 ár munu þurfa að standa undir kostnaði við þjónustu sífellt stækkandi hóps ellilífeyrisþega með hærri skattbyrði sem nemur þeim skattgreiðslum sem verða teknar út núna. Fjöldi fólks á vinnualdri á hvern lífeyrisþega fer ört fækkandi. Í dag eru sex vinnandi á hvern eftirlaunaþega en eftir 25 ár verður hlutfallið einn á móti þremur. Ef skattlagning lífeyris helst óbreytt munu eldri kynslóðir greiða skatt af sínum eftirlaunum og þannig leggja sitt af mörkum til að fjármagna t.a.m. heilbrigðis- og velferðarkerfið. Verði hins vegar búið að taka þennan skatt núna munu ungu kynslóðir dagsins í dag, þurfa að bera mjög þunga skattbyrði í framtíðinni.
- Skattlagning inngreiðslna í lífeyrissjóði mun skerða lífeyrisréttindi þar sem lægra hlutfall iðgjaldanna er ávaxtað hjá lífeyrissjóðunum. Nefnt hefur verið að ef greitt er í lífeyrissjóð af sömu tekjum á 40 ára starfsævi með 3,5% ávöxtun muni skattlagning inngreiðslna leiða til 15% skerðingar á lífeyrisréttindum.
- Verði breytingar gerðar á skattalegri meðferð lífeyrisiðgjalda þarf að loka núverandi kerfi og gera það upp m.v. áfallna stöðu sjóðanna sem mun flækja kerfið og auka kostnað. Flestir sjóðir munu þurfa að skerða réttindi umtalsvert nú þegar vegna aldursamsetningar sjóðsfélaga sem gerir það að verkum að áfallin staða sjóðanna er neikvæð þrátt fyrir að framtíðarstaðan sé góð og fáir núverandi kerfi að þróast óbreytt mun jafnvægi nást. Auk þess er almenna lífeyriskerfið þegar í mjög viðkvæmu breytingarferli við að taka upp aldurstengda réttindaávinnslu í stað flatrar ávinnslu. Breytingin mun taka nokkra áratugi þar sem sjóðsfélagar flestra sjóða (þeir sem eru 35 ára og eldri) gátu valið að vera áfram í flatrí réttindaávinnslu til 67 ára aldurs. Viðamikil kerfisbreyting mun kollvarpa þessum lífeyrisloforðum með ófyrirsjáanlegum afleiðingum. Nefnt hefur verið að þetta muni leiða til allt að 25% skerðingar á réttindum í sumum almennum sjóðum.
- Ljóst er að skerðing á réttindum í lífeyrissjóðum í núverandi stöðu mun leiða til aukinna útgjalda almannatrygginga þar sem lífeyriskerfi landsmanna er tveggja stöða kerfi sem byggir á samspili þessara kerfa, en í dag er um 100% tekjutenging hjá allstórum hópi lífeyrisþega.
- Miðað við núverandi fyrirkomulag þar sem réttindi í lífeyrissjóðum opinberra starfsmanna eru ríkistryggð mun ríkissjóður þurfa að leggja opinberu sjóðunum til aukið framlag vegna þess misvægis sem skattgreiðslur af inngreiðslum valda. Það mun því lenda á skattgreiðendum að fjármagna þetta nema til þess komi að einnig verði farið í að skerða réttindi í lífeyrissjóðum opinberra starfsmanna.
- Innstreymi í lífeyrissjóðina minnkar verði iðgjöld skattlögð í stað lífeyris. Þar með minnkar sparnaður landsmanna um sömu fjárhæð og fjárfestingargeta þeirra og geta til að taka þátt í uppbyggingu atvinnulífsins minnkar að sama skapi.
- Eigi skattlagning á inngreiðslum í lífeyrissjóði að skila þeim tekjum sem lagt er upp með í tillögunum, þýðir það að skattleggja þarf lífeyrisgreiðslur utan persónuafsláttar.

Það mun leiða til mestra skattahækkana hjá þeim sem hafa lægstar lífeyristekjur en lækkun skatta hjá þeim sem fá háan lífeyrir.